

KÖRILAP

III. ÉVFOLYAM, 2001. JANUÁR-FEBRUÁR

MEGYEI EGÉSZSÉGÜGYI SZAKLAP

„Adj békességet az embernek”

MENTÁLHIGIÉNE – 10–11.

EGYESÜLETEK,
ALAPÍTVÁNYOK – 9.

A hagyományoknak megfelelően a kórház falai között is karácsonyi hangulatot próbáltunk teremteni. A kisgyermektől a idősekig, a dolgozóktól a nyugdíjasokig megpróbáltunk mindekihez eljutni meglepetéseinkkel.

(6. oldal)

A második világháború után dr. Köröndy-Ékes György volt a Szabolcs-Szatmár megyei Kórház sebésztének osztályvezető főorvosa. Az európai kontinensen először, 1948-ban ő operálta az első pericarditis constrictivás beteget...

(7. oldal)

MEGYEI

KÓRHÁZ

A KÉTEZREDEK ÉV KITÜNTETETTJEI

ORSZÁGOS KITÜNTETÉSEK

PRO-SANITE

*Dr. Füle Erzsébet
Szűcs Lajos*

Eü. Miniszteri dicséret

Pelyvás Mihály

**Eü. Miniszter
Elismerő Oklevele**
Sürgősségi Betegellátó
Osztály

**Magyar Nefrológiai
Társaság
Korányi Sándor díja**
Dr. Szegedi János

**Magyar Hematológiai
és Transzfúziológiai
Társaság
Kelemen Endre
jutalomérem**
Dr. Jakó János

MEGYEI KITÜNTETÉSEK

Megyei Alkotói Díj
Dr. Kolozsy Zoltán

VÁROSI KITÜNTETÉSEK

**Nyíregyháza Kiváló
Egészségügyi Dolgozója**
*Dr. Nagy Endre
Dömötör Lászlóné*

INTÉZMÉNYI KITÜNTETÉSEK

**A Semmelweis
ünnepség díjazottjai:**
*Dr. Valenta Borbála
Dr. Karasz György
Dr. Exterdéné Zsurkai Ilona
Dr. Szabó Éva
Dr. Nagy Jánosné
Cserhalmi Györgyné
Tolnai Gyuláné
Kovács Béláné
Minőségügyi Divízió*

Ápolók Nemzetközi

Napja alkalmából:
*Strégerné Majoros Ibolya
Benkei Istvánné
Hajdúné Demcsák Livia
Borsy Béla*

A Jósa-pályázat díjazottjai:

*Dr. Sváb Marianna
Dr. Obbágy Veronika
Dr. Szabó Gizella
Dr. Együd Katalin
Dr. Bojti István
Dr. Oroszné Pál Zsuzsanna
Fecskéné Bogár Anna
Külkei Tamásné
Szabóné Cirják Katalin*

KÜLÖNLEGES
TEÁK

TEÁK HÁZA

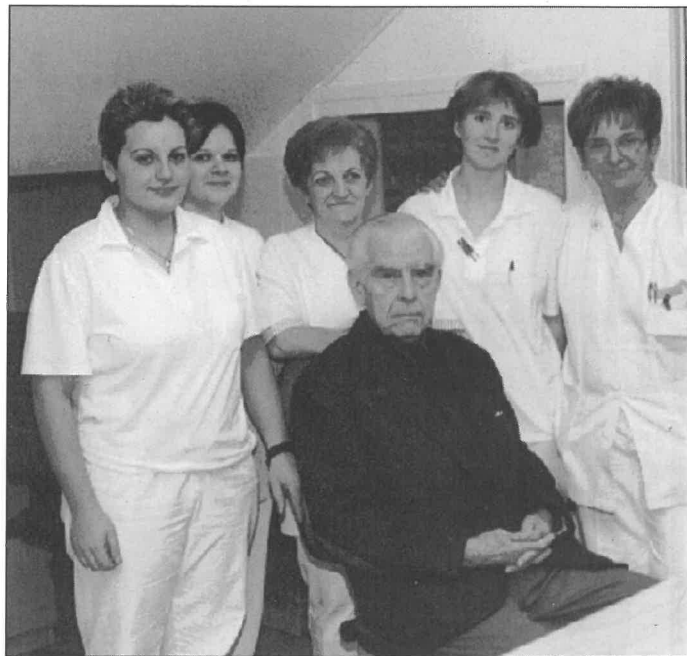

NYÍREGYHÁZA,
RÁKÓCZI U. 3. (DUFART)

A KÁLLAY RUDOLF KÖNYVTÁR

ÚJ NYITVATARTÁSI RENDJE

TÉLI IDŐSZAKBAN: (szeptember 16–június 15.)	NYÁRI IDŐSZAKBAN: (június 16–szeptember 15.)
Hétfő: 9–17 h	Hétfő: 8–16 h
Kedd: 8–16 h	Kedd: 8–16 h
Szerda: 8–17 h	Szerda: 8–16 h
Csütörtök: 8–16 h	Csütörtök: 8–16 h
Péntek: 8–16 h	Péntek: 8–16 h
Szombat: 8–13 h	Szombat: Zárva

Nagy értékű, hozzávetőlegesen 14 millió forint összegű adománnyal segítette a Máltai Lovagrend a Jósa András Kórházban folyó gyógyító munkát. Az elektromos ágyakból, gyógyszerekből és egyéb gyógyászati segédeszközökből álló szállítmányt Kállay Kristóf adta át. A hatvan darab elektronikus vezérlésű ágyat a Sebészeti, illetve a Rehabilitációs Osztályon helyezték el. Képünkön Kállay Kristóf a Rehabilitációs Osztály nővéreinek gyűrűjében.

FELHÍVÁS

2001. április 20–21-én rendezzük
Nyíregyházán
a Diplomás Ápolók
III. Országos Találkozóját.

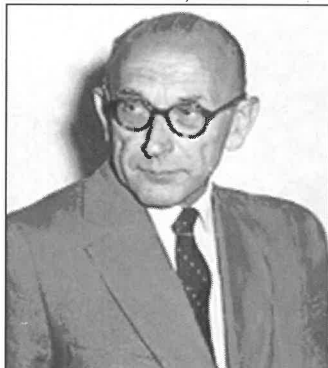
2001. augusztus 15–17. között Győrött kerül
sor az Egészségügyi Szakdolgozók
XXXIII. Kongresszusára.

Az eseményekre pályázattal lehet készülni. Jelentkezés
és részletes információk a Mátix vezetőknél.

EMLÉKEZÉS RÉGIEKRE

Szeretettel várjuk a Jósa András Kórházba 2001. február 26-án, hétfőn 11.00 órakor **dr. Eisert Árpád** sebész főorvos emlétlálójának koszorúzására születésének 90. évfordulóján.

Helyszín: Sebészeti pavilon, majd az Eisert Árpád Központi Műtőelőtere.

2001. február 26-án 14.00 órától **dr. Péterffy László** főorvos halálának 30. évfordulójára emlékezünk az Északi temető régi ravatalozójában.

KITÜNTETÉS

A Bessenyei György Irodalmi és Művelődési Társaság 2000. december 22-én **dr. Fazekas Árpád** orvostörténészt, kiváló orvost Bessenyei-emlékéremmel tüntette ki.

Dr. Fazekas Árpád a társaság huszonharmadik számú plakettjének tulajdonosa.

FELHÍVÁS

A Vérellátó Szolgálat két főállású
ORVOSMUNKATÁRSAT KERES.

Nyugdíjas kollégák jelentkezését is várjuk.

Dr. Fodor Erzsébet
osztályvezető-főorvos

FOGADALOMTÉTEL

A Nyíregyházán működő Kamilliánus Rend tagjai és Szent Kamill Lányai szerzetes nővérek a betegek és rászorulóknak segítségére tettek fogadalmat.

Ennek megfelelően rendszeresen látogatják a kórházi osztályokon a betegeket, a szociális otthonokban a magányos idős embereket, de gyakran az otthonaikban élő beteg, egyedül élő idős vagy rokkant embereknek is testi és lelki segítséget nyújtanak.

Így az atyák betekintést nyerhettek a kórház életébe. Ismerik és nagyra tartják az orvosokat és ápoló személyzet aldozatos, lelkiismeretes és nélkülözhetetlen munkáját. Tudják azt is, hogy az egészségügyi dolgozók bére alig haladja meg a létminimumot. Félt, hogy emiatt a tapasztalt, jól képzett szakemberek más munkahelyen helyezkednek el, ami a betegellátás színvonalának romlását eredményezheti.

Ezért a Kamilliánus Családok tagjainak segítségével használt, Ausztriából érkező ruhákkal igyekeznek enyhíteni a kórházi dolgozók nehéz anyagi helyzetén. A kezdeményezést a kórház humánpolitikai igazgatója örömmel üdvözölte és támogatta.

A kórház mindkét telephelyén helyet biztosítottak a ruhák elhelyezésére és osztására, ahol minden kórházi dolgozót és a Kamilliánus Családok tagjait szeretettel várjuk ruhaválogatásra (turkálásra).

A Szent István utcai kórházban: hétfőn és csütörtökön 11-14 óráig a reumatológiai osztály alagsorában,

a Sóstói úti kórházba: hétfőn és csütörtökön 15.30-17-ig a ruharaktár mellett várjuk szeretettel a dolgozókat.

Az ellátás folyamatos és ingyenes.

Minden kórházi dolgozó havonta egy alkalommal, alkalmanként öt darabot vihet el, ezt aláírásával igazolja.

Nagy öröm volt, hogy már karácsony előtt lehetőség nyílt a turkálásra. Nagyon sok családban csak az innen vitt ruhák jelentették a karácsonyi ajándékot.

Köszönjük a kamilliánus rendházfőnököknek, P. Dr. Anton Gots atyának, az osztrák kamilliánusoknak, akik ezt a nagy mennyiségű adományt összegyűjtik és térítésmentesen rendelkezésünkre bocsátják folyamatosan.

Dr. Újvári Attiláné
kamilliánus családfő

A szeretet nagylelkű, jóságos (I. Kor. 13:4)

Az Idegosztály szubintenzív nővéreinek, valamint a Krónikus Belgyógyászat IV. emeleti ápolóinak hálás szívvel köszönöm meg azt a szerető és odaadó gondoskodást és ápolást, amellyel 8 héten át férjemet körülvették.

Számomra nagyon jó érzés volt látni mindezt, mert régebben én is a kórház dolgozója voltam (kórházi lelkigondozó), és fontosnak tartottam mindig, hogy a beteg embert egészében ápolják. Sokszor kísérhettem halálba beteg embereket, de most, amikor

a saját közeli hozzátartozóm feküdt ott a betegágyon, nagyon jólesett minden együttérző, emberi jó szó nekem is. Ahogy a Szentírásban olvashatjuk „egymás terhet hordozzátok”, én ezt valóban megtapasztaltam ezeken az osztályokon.

Kívánom Önöknek, hogy továbbra is ilyen szeretetteljes odaadással álljanak meg és végezzék minden betegágy mellett ezt a nagyon nehéz munkát.

Hálás köszönettel:

Csanig Gyuláné
volt kórházi lelkigondozó

TÁJÉKOZTATÓ A KÓRHÁZ LELKÉSZI SZOLGÁLATÁRÓL

Római katolikus egyház

A kórház Szent Lázár Kápolnájában lelkészi szolgálat működik, ahol római katolikus lelkész is várja a betegek hívását a következő telefonszámokon: 465-666 kórházi telefonszám 1532 - es mellékén (éjjel-nappal üzenetrögzítő).

Sürgős esetben (szombaton is) hívható számok:

- a Kamilliánus Kolostor a 491- 183-as telefonszámon,

- a Római katolikus Plébánia telefonszáma: 409-691

- a Kórházi lelkész a 06-30-2899-048 mobil telefonszámon.

Római katolikus szentmise: Minden vasárnap 3 órai kezdettel a kórház Szent Lázár kápolnájában

Görög katolikus felekezet

Görög katolikus liturgiák: vasárnapokon és minden hónap első péntekén valamint a következő ünnepnapokon, 9 órai kezdettel: Január 1. 6. 30., Február 2., Március 25., Húsvét hétfő, Húsvét kedd, Április 23., Áldozócsütörtök, Pünkösöd hétfő, Június 24. 29., Július 20., Augusztus 6. 15. 20. 29. Szeptember 8. 14., Október 1., November 8. 21. December 6. 8. 25. 26. 27. A görög katolikus parókia telefonszáma: 313-924

Református egyház:

Úrvacsora vétel igényével bizalommal hívják a következő telefonszámot: Református Lelkészi Hivatal Nyíregyháza, Kálvin tér 11. Telefon: 310-080

Evangelikus felekezet

Lelki beszélgetés, Úrvacsora vétel igényével bizalommal forduljanak a következő címre: Evangelikus Lelkészi Hivatal Nyíregyháza, Luther tér 14. Tel./Fax: 508-770

Bunkóczi Szilvia és P. Bodecki Zbigniew
szociális munkás kórház lelkész

KARÁCSONYI ÁHITAT

A Szociális Csoport által rendezett ünnepi programsorozat terveink szerint vált valóra 2000. december hónapban.

A hagyományoknak megfelelően a kórház falai között is karácsonyi hangulatot próbáltunk teremteni. A kisgyermektől a idősekig, a dolgozóktól a nyugdíjasokig megpróbáltunk mindenkihez eljutni meglepetéseinkkel.

Karácsonyi akciónkat hosszús és kemény előkészületi munka előzte meg, mivel az anyagi forrást is nekünk kellett ehhez megteremteni. Ebben főszerepet vállaltunk mindketten (Maczkó Mónika és Bunkóczi Szilvia).

Szponzorok felkutatása során sok helyen falakba ütköztünk, a pénz hiányára hivatkozva. Megpróbáltunk több csatornán támogatókat keresni, felkérő levelek, személyes megkeresés, sajtón keresztül felhívások, Nyíregyházi Rádió, Nyíregyházi Városi Televízió, Kelet-Magyarország, Futár, Nyíregyházi Napló.

Ennek eredményeként jelentkeztek vállalatok, kft.-k, magánszemélyek, akik szívügyüknek érezték kezdeményezésünket. Így kisebb-nagyobb pénzbeli és természetbeli felajánlásokból jöhetett létre a karácsonyi ajándékozás.

Mi is történt az elmúlt évezred utolsó hónapjában a Szociális Csoportban?

December első napjaiban Kovács Angéla, szociális előadó kolléganőnk szervezésében a Gyerekosztály óvodájában bábelőadásra került sor Mikulás-ünnepség keretében. A gyerekek nagy tapsal és csillogó szemekkel díjazták a műsort.

Az ünnepeket megelőző napokban megajándékoztuk azokat a dolgozóinkat, akiket munkahelyi vezetőjük javasolt számunkra, így 70 fő kapott élelmiszersomagot, ami a következőket tartalmazta: liszt, cukor, rizs, tészta, olaj, tea, müzli, lekvár, tortalap, sütemény. Zsurkai Lászlóné és Puskásné Károlyi Krisztina

kolléganőnk a csomagokat személyesen adták át az érintetteknek ünnepi jókívánságainkkal.

A nyugdíjas kórházi dolgozók körében ugyanezt az

élelmiszersomagot szállította házhoz Csáki Beatrix és Galambos Gábor kollégánk. Érzékeny pillanatok voltak ezek, hiszen sok egyedülálló, idős dolgozónknak tudtunk meglepetést szerezni.

A gyerekosztály karácsonyi ünnepségén Dr. Gógl Árpád, akkori egészségügyi miniszter, a megye és a kórház vezetősége velünk együtt osztotta a 100 gyereknek készített csomagjainkat. Volt a csomagban narancs, vitamin rágótabletta, földimogyoró, táblás csoki,

joghurt, túró rúdi. A Gyermekrehabilitációs Osztály kis lakóiról sem feledkeztünk meg, akik általában hosszú időt töltenek itt. Vittünk közel 30 db készségfejlesztő és egyéb játékokat és szaloncukrot, mellyel nagy örömet okoztunk.

A kórház dolgozói és menedzsmentjének részére 22-én ökumenikus istentiszteletre került sor a Szent Lázár kápolnában. Meghívókat küldtünk minden osztályra és háttér-szolgálathoz, ennek ellenére sajnos kevesen jelentek meg az ünnepi eseményen. Azokat, akik elfogadták meghívásunkat, karácsonyi fogadáson láttuk vendégül, ahol köszöntöttük egymást a szeretet jegyében. Péntek délután az osztályon fekvő betegeket személyesen meglátogattuk és megajándékoztuk. A betegeknek szánt csomagok összeállításában és kiosztásában a kórház vezetőségének néhány tagja és a kamilliánus családok is segítségünkre voltak, amely kemény munkával járt, mivel mind az 1000 bentfekvőt szeretnénk volna meglepni.

A csomagba déli gyümölcsöket, narancsot, mandarint, kiwí, ivólevet, mézes puszedit, kekszet, nápolyit, sajtos ropogóst, sós perccet, csokit, szaloncukrot tettünk. Emellett minden beteg asztalára az ebéddel együtt karácsonyi kalácsot juttattunk el.

A betegek nagy örömmel és könnyes szemekkel vették át tőlünk az ajándékokat, mely sokaknak az egyetlen meglepetés volt ezen a karácsonyon.

Ezúton köszönjük nagylelkű és áldozatos segítségét mindenkinek, aki hozzájárult embertársaink számára boldog pillanatok szerezni.

Kívánunk életükben és munkájukban sok sikert és örömet az új évben is.

**Maczkó Mónika
és Bunkóczi Szilvia**

A programsorozatot 540 000 Ft pénzbeli és 300 000 Ft értékű természetbeni támogatásból tudtuk megvalósítani, amelyet a következő támogatóinknak köszönhetünk:

KÜLÖN KÖSZÖNETÜNK:

Farkas Árpádnak a támogatók felkutatásában nyújtott segítségével,

A sebészeti tömb Hotel büfé tulajdonosának, Demeter Csabának az anyagi felajánlásért és együttműködéséért az ajándékok beszerzésében és kiosztásában.

P. Dr. Anton Gots Kamilliánus rendházfőnöknek, rendszeres támogatónk, aki a dolgozók és nyugdíjasok csomagjainak összeállításához nagy mértékben hozzájárult és további támogatóinknak:

**Szociális és Lakásügyi Bizottság, Nyíregyháza
Taurus Mezőgazdasági Abroncs Kft.**

**Dr. Helmezy László, Megyei Kögyűlés elnöke
Csabai Lászlóné Polgármester Asszony**

Segélyezési Bizottság

Benczúr Gyula Általános Iskola

Nyírség Hasso Kft.

CIB Bank

OTP Bank

Linde Gáz

Konsens Kft.

CCP Kft.

Farmtej

Károlyi Cukrászda

Görömbei Cukrászda

Ress István magánvállalkozó

Pták István magánvállalkozó

Kicsi Póny Játék Nagykereskedés

Jármy Éva magánszemély

Petrikovics Zsuzsanna magánszemély

Kórház-ÉRT Bt.

Interimport Kft.

Jólétért Egyesület

Egyházmegyei Karitasz

„SALUS AEGROTI SUPREMA LEX!”

Ha történelmünk lapjait visszamenőleg 100-150 évre átnézzük, azt láthatjuk, hogy nemzeti hőseink általában nem az orvosok, egészségügyiek közül kerültek ki, de mind 1848-ban, mind 1956-ban a körülmények hatása folytán egy-egy fiatal egészségügyiből nemzeti hős lett. Így történt ez a legutóbbi négy évtizednyi kommunista terror idején is. Azt is láthatjuk, hogy az elnyomás alatt az orvos-egészségügyiek mikor a nemzeti érzést, az emberi tartást és öntudatot fenyegetve érezték, a lehetőségeiket felhasználva, a maguk helyén és módján tiltakoztak, megpróbálták szembeszállni a bűnös rendszerrel. Persze túlsúlyban voltak köztük az óvatosak, a megalkuvók, a szervilis-karrieristák. Akadt az egészségügyiek között néhány hithű kommunistának imponáló személy is. Ezeknek egy része 1956 után megcsömörlött az eszmétől és főleg a rendszer gyakorlati kivitelezőinek hazudozásától, és szembefordult azokkal, akik mindenkor a pánszláv érdekeket szolgálták.

1948 nyarán a sebészetten famultáltam, akkor egy vasárnap volt az elhíresült „kékcédulás választás”. Dr. Szabó Jácint a sebészetben volt alorvos, vele együtt mentem szavazni. A szavazócédulát egy borítékba kellett betenni és bedobni a ládába. Ha valaki délig nem ment el a számára kijelölt szavazóhelyiségbe, akkor már kora délután felkeresték az agitátorok, és figyelmeztették, hogy ha nem megy el szavazni, úgy az politikai szembeszállást jelent a népi demokráciával. Szabó dr. úgy akart tiltakozni a rendszer ellen, hogy üres borítékot próbált bedobni a szavazóurnába. Az ellenőr észrevette. Emiatt Szabó doktort már másnap felfüggesztették, állásából elbocsátották, fegyelmiel megbüntették. Még egy műtősfíú, Ernő is hasonlóan próbálkozott, azt is észrevették. A kórházi hangos rádió az udvaron ebédidőben, folyosókon napokig azt bömbölte, hogy ez a két ember a demokrácia és a nép ellensége, és még sok más becsmérő jelzőkkel illették őket. Ez volt a „szabad választás”. Szabó Jácint dr. eltűnt, azóta nem tudok róla semmit. Így megbélyegzetten az ország melyik részén és mikor kapott állást, nem tudom, de egy jó szakembert bizonytalan ideig kiiktattak a

gyógyításból. A második világháború után dr. Körmendy-Ékes György volt a Szabolcs-Szatmár megyei Kórház sebészetének osztályvezető főorvosa. Az európai kontinensen először, 1948-ban ő operálta az első pericarditis constrictivás beteget, a műtétet asszisztálta dr. Eisert Árpád, aki a későbbiekben az első szívbillentyűműtéteket végezte. Az esetet csak azért említem, hogy érzékeltessem a sebész főorvos és az általa vezetett osztály kvalitását.

Dr. Körmendy-Ékes György családja Budapesten lakott, ezért hétvégeken ő felutazott hozzájuk. Az iskolák államosítása idején, mikor Pócspetriben kommunista provokáció történt, és ott többen megsérültek, egy rendőr meghalt, amit akkor a sajtó a papok által felbérelt tömeg véres atrocitásként publikált – a sérülteket a nyíregyházi kórházban látták el. Az utána rendezett perben a papot és az egyházi iskola tanítóját halálra ítélték, és ki is végezték. Bár a főorvos a történetek idején Budapesten tartózkodott, később mégis bűnéül rótták fel, hogy a pócspetri sebesülteket nem a párt elvárása szerint, mint a népi demokrácia ellenségeit kezelték és látták el. A főorvos másik bűne az volt, hogy az akkori egészségügyi

államtitkár, dr. Simonovics István ismételt rábeszélése ellenére sem lépett be a pártba. 1949-es elbocsátásának legfőbb mozgatója az volt, hogy egy jó kádemek sebész főorvosi állást kellett adni. Ugyanis egy G. (Grósz) Gy. nevű, volt munkaszolgálatos kollégának kellett a hely. Dr. G. kolléga már évek óta a debreceni sebészeti klinikán ténykedett, de alkalmatlannak találta a tanszékvezető professzor, ezért meg akart szabadulni tőle. Barátja és sorstársa volt a Szabolcs-Szatmár megyei egészségügyi osztály főorvosa, aki elküldte a kiváló Körmendy-Ékes Györgyöt és kinevezte barátját, dr. G.-t a fontos osztály élére. Kinevezését sajnos tragikus módon „hálálta” meg. A megyei főorvos 4-5 év körüli kislányát appendicitis tünetek miatt megoperálta. A simán lezajlott műtét-nél hasi lymphadenitist találtak.

Jellemző egyes akkori vezetőik mentalitására, hogy mindenben igyekeztek megfelelni a követésre ajánlott ideálnak, az „élenjáró szovjet orvostudomány-nak” és annak módszereinek. A műtét után teljesen szükségtelenül vért adtak a gyerekeknek, de a szíve ezt a tranfúziós megterhelést nem bírta, meghalt.

Tudni kell azt is, hogy a Szovjetunióban a gyógyszeripar akkor gyerekcipőben járt, import-ra meg pénzük nem volt, hiszen éhezett a nagy birodalom. A véradást a kommunisták öntudatának velejárójaként minősítették, így vér volt, és okkal, ok nélkül adták mindenféle megbetegedésnél. Természetesen, nálunk egy jó káder ezt követendő példának tekintette.

Az eset után nem sokkal elhelyezték G. (Grósz) doktort. Joggal kérdezhetjük, hogy ebből tanult-e az akkori egészségügyi vezetés. Ismert a mondás, hogy az okos ember más kárán tanul, a buta meg a sajátjából sem. A későbbi, az '56-os események bizonyították, hogy Moskovics dr. nem az előbbiekből csoportjába tartozott. Dr. Kör-

Körmendy-Ékes György

mendy-Ékes György főorvos indokolatlan nyíregyházi eltávolítása után előbb a budakeszi tüdősebészetre, majd az Orsz. Traumatológiai Intézet ambulanciájára került, ott dolgozott 1957-ben bekövetkezett haláláig. Távoznia kellett egy nagy sebészeti osztály éléről, mert tartotta magát az orvosi esküjéhez, mert nem volt szervilis, nem lépett be a pártba, és mert útjában volt egy „jó kádemek”. Az ehhez hasonló, a párt és tudatlan emberek által irányított intézkedéseknek sok károsultja volt az egész országban. Annak, hogy ma világviszonylatban nálunk a legalacsonyabb az átlagéletkor, és hogy a szív- és keringési rendszer, valamint a daganatos halálokok rangsorában az élen vagyunk, annak okai 30-50 évre nyúlnak vissza. Ehhez tudni kellene még a társadalomnak azt is, hogy a mai fiatalok mozgásszegény életmódjának káros következményei majd csak évtizedek múlva jelentkeznek különféle betegségekben és degeneratív elváltozásokban.

Az orvosok és egészségügyiek egy részét múltbeli és jelenlegi munkájával azért sem lehetünk elégedetek, mert sok olyan személy irányította, és vezető helyen még ma is sok olyan ember van, akinél az, hogy mindennek előtt a legfőbb törvény a beteg, ez nem érvényesül, hanem sok más, jelentéktelen problémával foglalkozik.

Dr. Tar Gyula

BESZÁMOLÓ

AZ ORVOSI SEGÉLY ALAPÍTVÁNY MŰKÖDÉSÉRŐL

A Magyar Orvosi Kamara Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezetének választmánya 1991. október 17-ei ülésén úgy döntött, hogy létre kell hozni az Orvosi Segély Alapítványt. Az alapítványt 1991. december 1-jével jegyezték be a megyei bíróságon.

Az alapítvány célja: A Sz.-Sz.-B. megyében élő orvosok és hozzátartozóinak anyagi támogatása, elhunyt kollégák hozzátartozói részére temetési segély nyújtása. (Az elmúlt évek során ezen szomorú alkalomból nyújtottuk a legtöbb támogatást.) Az alapítvány célja továbbá minden önhibáján kívül rászoruló orvos anyagi támogatása, különös tekintettel a nyugdíjas, a munka nélküli, a pályakezdő, valamint a tartósan táppénzes állományban lévő orvosokra.

Különösen kiemelném a nyugdíjas orvosok helyzetét. Havi nyugdíjuk szegényletes, megdöbbentő, tragikus, érdemtelenül alacsony. Időnként olyan lehangoló, szívbemarkoló, könnyfakasztó leveleket kapunk, amit a kollégák el sem tudnak képzelni. Volt olyan nyugdíjas kolléga, aki azért kért sürgős segítséget, mert nem tudta vilánszámláját rendezni, és már az áram kikapcsolásával fenyegetőztek. Gondolom, a jövőben a munka nélküli orvosokkal is egyre nagyobb számban kell számolnunk.

Az alapítvány általános ügydöntő, ügyvezető és képvisleti szervezete a kuratórium, melynek az elnökön kívül hét tagja van.

1993-tól napjainkig 1 200 000 forintot fizettünk ki segélyként. Tudom, ez nem sok, de az alapító okiratban úgy fektettük le, hogy kezdetben csak az alaptőke 10%-a és a kamat használható fel. Számlánkon jelenleg 1 700 000 forint van. Ennek egy részét a nagy kamat miatt lekötöttük. A

vagyongyarapítás érdekében mindent elkövetünk, melyben külön ki szeretném emelni az elnökhelyettes, *dr. Papp Katalin* főorvosnő szerepét. A megyei és városi önkormányzat által meghirdetett pályázatokon többször sikeresen pályáztunk, de közületek és magánszemélyek is támogatták alapítványunkat. Az adományokért ezúton is köszönetünket fejezzük ki.

Az 1996. évi CXXVI. törvény alapján a személyi jövedelemadó 1%-át közcélú felhasználásra lehet fordítani. Egy éve is kértem, most is szeretném felhasználni a lehetőséget, hogy felhívjam a kollégák figyelmét arra, amennyiben módjuk van, adjuk egy százalékát az alapítvány javára ajánlják fel. Számlaszámunk: 11744003-20359777; adószámunk: 18791611-1-15. Az utóbbi években kollégáink meglehetősen szerény összeget utaltak át a számlánkra, de bízom benne, hogy a jövőben egyre többen ismerik fel az alapítvány jelentőségét, és támogatásaikkal segítik majd munkánkat. Az Orvosi Segély Alapítvány továbbra is várja magánszemélyektől, közületektől az adományokat. Itt szeretném felhívni a figyelmet, hogy a társasági adóról, illetve az szja-ról szóló törvényben meghatározott adóalap-csökkentő kedvezmény érvényesítéséhez szükséges igazolást a MOK Sz.-Sz.-B. Megyei Szervezete adja ki az adózóknak.

Dr. Ágoston Sándor
az Orvosi Segély
Alapítvány elnöke

BETEG GYERMEKEK KARÁCSONYA

Egyesületünk évi közgyűlését és immár hagyományossá vált karácsonyi ünnepségét december 18-án tartottuk a sebészeti tömb előadótermében.

Szórakoztatásukról ezúttal a Zay Anna Egészségügyi Szakközépiskola hallgatói és a 20. Sz. Általános Iskola diákjai – a szülők közreműködésével – gondoskodtak. A gondozott betegeink folyadékpótlását *Demeter Csabának*, a büfé vezetőjének szeretnénk megköszönni.

Az egyesület kilenc éves tevékenysége során az eredeti alapszabályzatban rögzített feladatoknak megfelelően működik. Tagjai a krónikus emésztőrendszeri és légúti megbetegedés miatt gondozott gyermekek és szüleik. Legfontosabb célja ezen betegek minél jobb szakmai ellátása, a kórházi ápolási napok számának és az iskolai hiányzásoknak a csökkentése. Közhasznú szervezetként, politikai pártoktól függetlenül működik. Támogatja az egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító, valamint a családsegítő, szociális és rehabilitációs programokat. Segíti a nevelést,

oktatást és tudományos tevékenységet. Küzd az egészségre ártalmas, káros szenvedélyek ellen (dohányzás, alkohol- és kábítószer-fogyasztás stb.). Együttműködik más egészségügyi tevékenységet folytató egyesületekkel, klubokkal, társadalmi szervezetekkel, a háziorvosokkal, védőnőkkel.

Bevételeit nem osztja fel, az eredeti céljainak megvalósítására fordítja.

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik személyi jövedelemadójuk 1 százalékával segítették a munkánkat. A kapott támogatásokat EKG-készülék beszerzésére, beteg gyermekek szaktáborozására (lisztérzékenyek, mucoviscidozisban szenvedők) költöttük.

Tisztelettel kérjük, hogy a jövő évben se feledkezzenek meg rólunk!

Adószámunk:
19209245 115
Tisztelettel:

Dr. Dolinay Tamás
osztályvezető főorvos,
az egyesület elnöke

Dr. Virágos Péterné
kórházi védőnő, titkár

CIVILEK AZ EGÉSZSÉGÜGYÉRT

Lassan közeleg az adófizetés egyáltalán nem örömteljes pillanata. Több mint tíz esztendeje már, hogy év elején a polgároknak, tetszik, nem tetszik, zsebükbe kell nyúlniuk. Kinek mélyebben, kinek kisebb mértékben, és olyanok is vannak, akik év közben befizetett előlegeikből ilyen tájban visszakapnak valamikét.

Ha létezik ebben az ürömben valami öröm is, talán csak annyi, hogy befizetett jövedelemadónk egy részéről, sajnos csak elhanyagolható részéről, magunk

is dönthetünk. Igen, az egy százalékokról van szó. Illetve most már az egy + egy százalékokról. A mostani számunkban lehetőséget adunk az alapítványoknak, egyesületeknek, hogy arra kérjék a kórház dolgozóit, adjuk egy százalékaival segítség áldozatos munkájukat.

És még valami: kórházunkban 1995 óta tevékenykednek kamilliánus családok, ne feledkezzünk meg róluk, amikor adónk egyházak javára felajánlható részéről döntünk.

ALAPÍTVÁNYOK ÉS EGYESÜLETEK LISTÁJA

Orvosi Segély Alapítvány
Adószám: 18791611-1-15

A Magyar Reumatológia Haladásáért Alapítvány
Adószám: 19016443-2-41

Beteg Gyermekekért Alapítvány
Adószám: 19208354-1-15

„Láss, ne csak nézz” Alapítvány
Adószám: 18801040-1-15

Egészséges Újszülöttekért Alapítvány
Adószám: 18793565-1-15

Szabolcskéz Sz.-Sz.-B. Megyei Kézsebészeti Tudományos Alapítvány
Adószám: 18793400-1-15

Speciális Táplálást Igénylő Gyermekek Szüleinek Egyesülete
Adószám: 19209245-1-15

„Harc az életért” Alapítvány
Adószám: 18801349-1-15

Vese Alapítvány
Adószám: 19206400-2-15

A Kardiológia Támogatása Alapítvány
Adószám: 18794559-1-15

**Bethesda Alapítvány
(Lelki Segítők Alapítványa)**
Adószám: 18794315-1-15

Beteg Gyermekek Szüleinek Egyesülete
Számlaszám: 10404405-44011903-00000000

Onkoterápiás Tudományos Alapítvány
Adószám: 18794463-1-15

Magyar Asztma Nővérek Országos Egyesülete
Adószám: 18795251-1-15

A Fülbetegek Gyógyulásáért Alapítvány
Adószám: 18799107-1-15

ADMIR-AL Egészségügyi és Szociális Támogatást Nyújtó Alapítvány
Adószám: 18794566-1-15

Pszichotikus Betegségben Szenvedők Sz.-Sz.-B. Megyei Érdekvédelmi Egyesülete
Adószám: 18799815-1-15

Magyar Ápolási Egyesület
Adószám: 19623317-1-43

SZENVEDÉLYEINK

AZ ÖNPUSZTÍTÓ ÉLETMÓD MENTÁLHIGIÉNÉS MEGKÖZELÍTÉSE

Hazánkban az elmúlt 30 év alatt jelentősen megváltozott az egészségügy arculata. Azok a betegségek, melyek korábban szedték áldozataikat, a védőoltásoknak és az összehangolt járványügyi teendőknek köszönhetően ma már csak tankönyvi adatok.

BEVEZETÉS

Előtérbe kerültek olyan, úgynevezett nem fertőző betegségek, amelyek az egészségügy fogalomkörébe nem, vagy csak igen nehezen sorolhatók be. A heveny fertőző betegségeket talán lektüzdöttük, de nem készültünk fel a nem fertőző, krónikus betegségek fogadására. Nem tanultuk meg például, hogyan kell krízishelyzetben viselkedni, hogyan kerülhetjük el azokat a veszélyeket, amelyek pl. a drogokhoz való fordulás leggyakoribb okai, rizikótényezői.

Napjainkban társadalmi igény az úgynevezett egészségnevelési és egészségfejlesztési programok bevezetése, hiszen a legtöbb betegség ellen a leghatékonyabb védekezés a megelőzés. Ismerve a lakosság egészségügyi állapotát veszélyeztető tényezőket, azok összefüggéseit és folyamatát, azt kell mondanunk, hogy a betegségmegelőzés komplex megoldást igényel, eredménye a távoli jövőben van, és nem forintható.

I. KORUNK SZENVEDÉLYBETEGSÉGEI

A „szenvedély” és a „senved” szó a „senyved”-ből származik, s így tulajdonképpen jól fedti a szenvedélybetegségek senyvedést okozó hatását. A nyelvújítás korában azonban a szenvedély pozitív értelmet is kapott. A hazát, az eszméket, a nőt szenvedélyesen szeretni nemes, férfias erény volt. Maga a szenvedés már a középkorban sem volt teljesen elvetendő

érzés, a vértanúk szenvedéseinek olvasása a keresztény ember számára üdvös és tanulságos cselekedet volt. Ha a szenvedélyből betegség lesz, nyilvánvaló a fogalom negatív jelentése.

A „szenvedélybetegségek” nem túl szerencsés szóalkotás, de úgy tűnik, ez honosodik meg a hazai szakirodalomban. A német nyelvterületen használatos „Sucht” jó megnevezés, mert valóban senyvedést, kórságot, nyavalyát jelent. Az angolszász irodalom az addictio-t alkalmazza. Ez a szóhasználat egyben szempontot is jelez, hiszen a függőséget okozó szerre és nem az emberre utal.

Szenvedélyek mindannyiunkat érintenek. Talán nem túlzás Buda Béla azon állítása, miszerint az emberek mintegy 80 százaléka szenved és károsodik valamilyen szenvedély következtében élete során. Különösen, ha beleszámítjuk azokat is,

akik tartósan együtt élnek a szenvedélybetegekkel; ők a következményektől szenvednek, illetve „társfüggők”, kodependensek. Legtöbbjük legalább „kicsiben” átélte a szenvedélyek valamely változatát, legalább egy ideig volt a nikotin, a szeszes ital, az enyhülést, alvást, nyugalmat hozó gyógyszer, vagy a játékszenvedély rabja, csak kikerült, megszabadult tőle. Nagyon sokan ma is szenvedélyünknek

a szenvedélybetegekkel való összefüggésben.

II. ALAPFOGALMAK, ALAPJELENSÉGEK

A hozzászokás, a szenvedély kialakulásának alaptörvénye, hogy kötődni ahhoz lehet igazán, ami jó. Az ember számára – biológiai értelemben – jó, ami örömet okoz, kielégülést ad, vagy megszüntet valamilyen kellemetlen érzést (fájdalmat, szorongást, feszültséget), kellemes izgalmat vált ki, vagy éppen újszerű élményeket kelt. A hozzászokás már a szenvedélyek előszobája. Az örömkért lemond az ember más, később fontossá váló dolgokról, vállalja a testi vagy a lelki ártalom veszélyeit, a szociális kellemetlenségeket.

MÉRTÉK ÉS VISSZAÉLÉS

Környezetünkben számos olyan kellemes dolog létezik, és a hozzászokásokra alkalmas szerk vagy viselkedésmódok többsége olyan, amivel az emberek nap mint nap kapcsolatba kerülnek, de megfelelő mértékben élnek vele. A mérték, a mértékletesség komoly választóvív.

Visszaélésről akkor beszélünk, ha valamit társadalmi tilalom vagy erkölcsi megítélés ellenére fogyasztunk vagy tesszünk, csak a kellemes hatása miatt. Ha altatót vagy fájdalomcsillapítót csak a bódulat, a gyors belső megkönnyebbülés kedvéért szedünk, ha túlzott mértékben fogyasztunk alkoholt, az visszaélés – abúzus, ellentétben a megfelelő használattal (úzus).

A szenvedélyproblémák mindenképpen a visszaélésnél kezdődnek, a könnyelműségnél, a felelőtlenségnél, a meg gondolatlanságnál, a szenvedélyek világában ezek teremtik meg a hozzászokás alapjait.

élünk, csak nyíltan nem ismerjük be mások és magunk előtt, azt hisszük, ez így normális, de legalábbis megengedhetjük magunknak, nekünk nem árt, hiszen bármikor véget vetünk szenvedélyeinknek, megváltozunk. Az esetek többségében, sajnos, ez csak önámítás. Az ártalmak többször már akkor jelentkeznek, amikor még nem akarjuk elfogadni, hogy az, amit csinálunk, káros és veszélyes. Ebben a korai szakaszban a környezet – különösen a család – még tudna hatékony segítséget nyújtani, ha felismerné a bajt.

A megelőzés az a fő szempont, amelyet a mentálhigiénének hangsúlyozni kell

HIÁNYTÜNETEK, FÜGGŐSÉG

Függőség, addikció – bizonytalan fogalmak. Az az egyén függ szertől, aki már nem tud nélküle élni vagy nem tud megfelelő kielégüléshez jutni a szenvedélye nélkül. A függőség úgy is jelentkezik, hogy a szenvedély tárgya iránti igény gyorsan, erősen, gyakran elviselhetetlen intenzitással tör elő. Minél erősebb a hiánytünet, az elvonási tünetek, annál inkább beszélhetünk függőségről. Az ilyen hiány, szükséglet teszi addikció áldozatává az embert. Addikció – teljes odaadás, tehát a szertől vagy a viselkedésformától való teljes függőséget jelenti, rabságot, amelyet a hiánytünetek tartanak fenn.

A dependencia vagy addikció állapotában már a szenvedély uralja a személyiséget, szenvedélye tárgya nélkül szinte létezni, funkcionálni sem tud, az válik számára legfőbb értéké, a fő viselkedési céljává.

A függőségben lévő ember még valahogy fenn tudja tartani magát, de például az erősen alkoholfüggőt már gyakorlatilag klinikailag alkoholistának lehet mondani: kénytelen reggel, ébredés után azonnal inni, mert remeg a keze, rossz a közérzete, de ha iszik, még leplezni tudja állapotát, dolgozik, akár operál vagy muzsikál is.

Az addikcióban lévő már rendszerint mindent felad a szer kedvéért, már rég túl van azokon a botrányokon, mulasztásokon, konfliktusokon, amelyek hátrányos helyzetbe hozták, környezete már leírta, izolálta.

A dependencia és az addikció állapotát már betegségnek (alkoholbetegségnek, drogbetegségnek stb.) szokták nevezni. Az ilyen embereken már látszik az a viselkedésfajta, amelyre a köznyelv a szenvedély kifejezést kitalálta, hiszen ilyenkor hiába minden fogadkozás, ígéret, pró-

bálkozás a leszokásról, az illető mindent feláldoz, hogy a szenvedély tárgyához hozzájusson. Szoktak a szenvedélybetegségek „folyamatáról”, alkoholos vagy drogos „karrieréről” beszélni. Van olyan elmélet, amely például az alkoholistává válás 50–60 lépését, fázisát leírja. A függőség és az addikció mindig végpontot jelent, ilyenkor már igen nehéz a visszatérés. Az ilyen stádium életveszélyt jelent, nemcsak a jelentkező ártalmak, betegségek következményei miatt, hanem mert az illető könnyen baleset áldozatává válhat, „viktimológiai” eset, vagyis bűntény kár-

hogy pl. az alkoholt sokan isszák, de kevesen szoknak hozzá, s még kevesebben válnak függővé vagy addikció áldozatává.

GENETIKAI HAJLAMOSÍTÓ TÉNYEZŐK

E téren nem tárt még fel minden területet a tudomány, de valószínűsíti, hogy vannak genetikai hajlamosító tényezők, vagyis genetikailag meghatározott az ember alkohol-toleranciája, alkohollebontó képessége. (Nők esetében ez lényegesen alacsonyabb, mint a férfiaknál.) Ez a sárga fajokban például gyenge; ezzel is

A SZOCIÁLIS MINTA

Hajlamosító tényező lehet a szenvedély mintája, modellje.

Bizonyos viselkedésmódokat a családban, felnőttként a szűkebb környezetet figyelve sajátít el az ember. Ha például a családban nincs rendszeres ivás, hozzászokás, nincs minta erre a viselkedésre, akkor ezt később, másutt tanulja meg az egyén. Sok vizsgálat arra mutat, hogy a gyermekkorban megtapasztalt minták, különösen, ha azok a szülők, családtagok révén jelentkeznek, nagyon erős hatásúak, és gyakran később mutatkozik meg a szerepük. Erősek a kortárs csoportoktól átvett minták, jellemző módon serdülőkorban.

Bizonyos társadalmakban az ivás és a dohányzás nem olyan gyakori előfordulású a családokban, így a gyerekek kevésbé tanulják el a káros mintát. Másutt a serdülőkori droghasználat mintái hiányoznak, ott általában a drogokkal, kábítószerrel való visszaélés a ritkább. Ha úgy tetszik, nincs meg a minta, a modell hajlamosító szerepe.

Amíg például Magyarországra a kábítószer nehezen jutottak be, a kábítószer-élvezet mintájának hatása is gyenge volt, ugyanakkor szinte minden gyerek megismerkedhetett az alkoholfogyasztás és a dohányzás mintájával. (Ezt a tényt látszik bizonyítani a jelenleg folyamatban lévő vizsgálatunk is, amelyet a 13–14 éveseknél végzünk, védőnő szakos hallgatóink bevonásával.)

Sok szakember szerint a minta, mint szociális örökség sokkal erősebb hajlamosító tényező, mint a genetikai faktor. Más szakemberek szerint az öröklés és a környezeti minta együtt jelentkezik: ahol nincs valamilyen szer, mondjuk az iszlám országokban például nem fogyasztanak alkoholt, ott a genetikai hajlamosság rejtett marad.

Nagy Edit

DE Egészségügyi Főiskola

vallottja lehet, vagy öngyilkosságot követhet el, mert már nem látja értelmét az életnek, és ezért ráiszik a gyógyszerre vagy beadja magának az „aranylővést”, a halálos adag kábítószer.

III. A HAJLAM TESTI ÉS LELKI TÉNYEZŐI – BUDA BÉLA ALAPJÁN

A szakemberek a hajlam fogalmával próbálják megmagyarázni, miért van az,

magyarázzák, hogy Kínában az alkoholizmus sokkal ritkább. A kínaiak ugyanis sokkal erősebben megszenvedik az alkoholmérgezés mellékhatásait, míg az európai ember jól bírja az alkoholt, anyagszertermékeit szervezete gyorsabban lebontja.

Az alkoholtolerancia például családi örökség is lehet, ilyen értelemben genetikai oka van annak, hogy bizonyos családokban gyakori az alkoholizmus.

KÉRDÉSEK ÉS VÁLASZOK

A NÉPSZÁMLÁLÁSRÓL

Népszámlálni könnyű – gondolhatnánk az első pillanatban, ahogy találkozunk a szóval. Feltesznek néhány kérdést, leírják a válaszokat és kész. Ennyi az egész.

Vajon tényleg ennyi az egész? Hát, nem egészen. Az igaz, hogy formailag a népszámlálás egyfajta kérdés-felelet helyzet, ám tartalmilag ennél lényegesen többről van szó. A kérdések nem öncélúak, a válaszok pedig összességükben olyan információkat hordoznak, melyekre nem is gondolnánk.

Felmerülhet persze a kérdés: kell-e egyáltalán gondolnunk erre? Nem elegendő-e pusztán tudomásul vennünk nekünk, egyszerű állampolgároknak, a népszámlálás alanyainak, hogy „megszámláltunk”? Nos, akinek fontos, hogy a környezet, amelyben él, miért olyan, amilyen, aki szeretné tudni, hogy mire számíthat, akit érdekel a közösség sorsa, élethelyzete, életlehetősége is, aki kíváncsi arra: hol a helyünk a világban, annak talán érdekes és érdemes a felszín alá merülnie, az átlagosnál mélyebben megismernie a népességösszeírás okait, indokait, szabályait, várható technikáját, eredményeit.

Ebben szeretnénk segítséget nyújtani, mely – reményeink szerint – közelebb hozza Önhöz Kedves Olvasó a népszámlálást, és az annak eredményeit elemző és feldolgozó statisztikai munkát.

□ Kötelező-e adatot szolgáltatni?

A népszámlálás végrehajtását törvény rendeli el. A törvény szerint nem kell a nemzetiségre, anyanyelvre, vallásra és fogytékosságra vonatkozó kérdésekre válaszolni, minden más kérdésre azonban kötelező választ adni.

□ Ha valaki ezt megtagadja, hogyan büntethető?

A statisztikai törvény szerint szabálysértés a válaszmegtagadás, amiért pénzbüntetés róható ki. A Központi Statisztikai Hivatal azonban a kellő tájékoztatással és a számlálóbiztosok megfelelő felkészítésével igyekszik az Önök bizalmát elnyerni, hogy ez a rendkívül fontos adatgyűjtés gördülékenyen mehessen végbe.

□ Kellenek-e személyes dokumentumok a kérdések megválaszolásához?

A törvény előírja, hogy valóságnak megfelelő adatokat kell bevallani, de a számlálóbiztos nem ellenőrizheti, hogy a megfelelő igazolások és okmányok valóban megvannak-e, és ha igen, a bevallott adatokat tartalmazzák-e. Vagyis a számlálóbiztosnak kontroll nélkül el kell fogadnia minden választ, legfeljebb javasolhatja az okmányok felhasználását.

□ Miért kell a lakásokat összeírni, és milyen adatok szükségesek erről?

Már 130 éve, az 1870-es népszámlálás óta gyakorlat az, hogy összeírják a lakásokat is. A népszámlálás tehát nemcsak az egyes emberek adatait gyűjti össze, de a lakások teljes körű összeírását is jelenti. Ha sikerül összekapcsolni a személyek, a családok, a háztartások és a lakások jellemzőit, akkor a népesség lakáshelyzetéről és lakásvagyonáról nemzetközi szinten összehasonlítható adat-sorok születnek. Éppen ezért kérdezik meg

Önöktől azt, hogy milyen típusú lakóegységben élnek, annak milyenek a tulajdoni viszonyai, mekkora, milyen helyiségei vannak, milyen a komfortfokozata (tehát van-e benne hideg és meleg víz, van-e gázellátás, milyen a fűtés, van-e vízöblítéses WC, illetve szennyvízelvezető). Az is kérdésként szerepel, hogy az épület típusa milyen, mikor épült, milyen anyagból építették, illetve, hogy milyen jellegű lakóövezetben található.

Fontos tudni, hogy 2001 februárjában az úgynevezett intézeti háztartásokat (kollegiumokat, munkásszállókat, szociális otthonokat, kórházakat stb.) is összeírják, ezekkel együtt az üres lakásokat és a nem lakott üdülőket is. Az üdülőket, annak érdekében, hogy teljes körűek legyenek a róluk szóló adatok, már 2000 nyarán előzetesen összeírják.

□ Mennyire biztosítják az adatszolgáltatók személyiségi jogait a népszámlálás során?

A népszámlálás egész folyamatát alapvetően meghatározó törvény megalakításakor a legteljesebb mértékben figyelembe vették a személyiségi jogok tiszteletben tartásának követelményét. Ennek egyik jele, hogy az adatfelvétel név nélkül történik, az úgynevezett érzékeny (vagyis a nemzetiséggel, az anyanyelvvel, a vallással, illetve a fogyatékkal kapcsolatos) kérdésekre nem kötelező válaszolni. Egyedi adatot, amely az adatszolgáltató kilétének azonosítására alkalmas lenne, a KSH nem szolgáltat ki, ugyanis érdekelt abban, hogy a személyiségi jogokat, az adatok bizalmas kezelését feltétel és kivétel nélkül garantálja minden összeírásnál. Ellenkező esetben elveszítené az Önök bizalmát, ezért lehetetlenné válna az ilyen adatgyűjtések elvégzése, és így általában feladatainak ellátása.

(KSH-közlemény)

TARTALOMHOZ A FORMA...

AVAGY AZ INTÉZMÉNYI LEVÉLPAPÍR FORMAI KÖVETELMÉNYEI (1.)

1. LOGO

Intézményünk hivatalos logo-ja minden levélpapír, minden hivatalos intézményi dokumentum **elengedhetetlen tartozéka!**

Ha Önnek nincs ilyen a birtokában, kérjük, keresse a PR iroda munkatársait!

2. AZ INTÉZMÉNY HIVATALOS MEGNEVEZÉSE

Intézményünk hivatalos megnevezése: **Szabolcs- Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Jósa András Kórháza.**

FONTOS:

- a Jósa András megnevezést nem tesszük idézőjelbe!

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Jósa András Kórháza

PR IRODA

4401 Szabolcs, Szabolcs utca 16.
e-mail: pr@korhaz.hu

Telefon: 06/2-42-463/1101-236
Telefax: 06/2-42-463-124

3. A SZERVEZETI EGYSÉG MEGNEVEZÉSE

Pl.:

- PR IRODA
- I. SZ. BELGYÓGYÁSZATI OSZTÁLY
- BŐRGYÓGYÁSZATI OSZTÁLY
- STB...

4. ELÉRHETŐSÉG

Fontos, hogy pontosan adjuk meg elérhetőségünket, vagyis:

- A telephely postacímét
- Telefonszámainkat (körzet számmal)
- Fax számunkat (ha csak központi van, akkor azt!)
- Ha van az e-mail címünket.

Munkánk során számtalan levelet írunk nap mint nap. Korántsem mindegy hogyan, milyen levélpapíron közöljük mondandóinkat.

Különösen fontos, hogy egységes, a formai követelményeknek megfelelő levélpapírt használjunk mind külső, mind belső levelezésünkben.

Miután tapasztalataink szerint számtalan típusú levélpapír forog közvélt, úgy döntöttünk, összeszedjük vázlatosan, hogy hogyan is kell kinéznie a hivatalos intézményi fejlécnek.

A PR-iroda munkatársai szívesen segítenek a fejléc megtervezésében is, kérjük keressenek minket bizalommal.

Az első és legfontosabb formai követelmény az intézményi logo használata. Ez minden egységre nézve kötelező, semmiféle más ábrával nem helyettesíthető!

Intézményünk megnevezésében gyakran találkozunk 2-3 típusú hibával:

* Az idézőjel használata a Jósa András megnevezésnél (nem kell idézőjel)

* a Rendelőintézet megjelölés hozzáillesztése a megnevezéshez (nem része megnevezésünknek)

* illetve a Jósa András Megyei Kórház megnevezés.

Kórházunk hivatalos megnevezése:

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Jósa András Kórháza.

Kérjük, adaptálja ezeket a formai követelményeket saját levelezésére is.

Amennyiben hasznosnak találták ezt a rövid írást, és további arculattal kapcsolatos kérdésük van, kérjük jelezzék azt a PR-iroda 1101-es mellékén, vagy a mikula@korhaz.nyircatv.broadband.hu e-mail-en.

Bakosné Mikula Edit
PR irodavezető

A KÁBÍTÓSZERRŐL ÁLTALÁBAN

A kábítószer definíciója: Bódulatot, kábulatot, eufóriát, mámort, hangulatváltozást, tudatállapot-változást és hosszú távon személyiségbeli elváltozásokat okozó kémiai anyag vagy szer. Az Egészségügyi Világszervezet szerint kábítószernek tekinthető bármilyen szer, amelynek túlzott fogyasztása nem gyógyítási célt szolgál. Orvosi felfogás szerint kábító szer az a vegyszer vagy gyógyszer, amelyik az élő szervezetben, elsősorban a központi idegrendszer működésében /agy, gerincvelő/ olyan változást idéz elő, mely akár csak rövid időre is átalakítja az ember személyiségét. A kábítószer elnevezés nem gyógyszer-tani, hanem jogi fogalom.

A kábítószer tágabb értelmezési formája: minden olyan létező szer, ami alkalmas arra, hogy tudatunkat befolyásolja. Ebbe beletartozik az alkohol, a nikotin, a koffein és a különböző altatószerek is. A kábítószer szűkebb értelmezési formája: minden olyan szer, amelyre érvényes a tágabb értelmezés, és amely olyan helyzetűvé teszi az azt használó személyt, melyre a társadalom nincs felkészülve /nincs a használatának kultúrája, hagyománya/.

A kábítószerre használt fontosabb szavak:

• **Drog** /a szó helyes értelmezése szerint a drog minden olyan szer, amelyet az orvostudományban gyógyszerként használnak/.

• **Anyag** /a kábítószerek használatja/

• **Szer.**

• **Narkó**

Dependencia = függőség: Elengedhetetlenül szükséges egy meghatározott dolog, tevékenység véghezvitelére /pl. a drog szedése/ az annak hiányából eredő szenvedések elkerülése miatt. Ez az ember életében egyre inkább elfoglalja a központi helyet, illetve minden mást kiszorít az ember értékrendszeréből.

Függőség kialakulhat valamilyen kémiai anyagtól embertől /társfüggőség/ – helyzettől /pl. játékszenvedély, tv-nézés stb./

A dependenciával rokon értelmű szavak:

• **Toxikománia:** valamilyen élvezeti stb. szerekre való rácsodás /összefügg olyanokkal is, mint a pirománia, kleptománia, stb./.

• **Addikció:** 1964-től hivatalosan elfogadott szakszó a függőség kifejezésére /Angolul: drug addiction/.

A FÜGGŐSÉG FORMÁI

Pszichikai /lelki/ függőség: A függőségben lévő személy úgy érzi, hogy szüksége van az adott dolog megtételére, pl. a kábítószer szedésére. Nem tudja miért, de muszáj ezt használnia, és ez beleolvad az ember személyiségébe. Elképzelhetetlen számára e nélkül az élete.

Nem beszélünk függőségről akkor, ha anyag hiányában az illetőnek nincs készítése a szedésre.

Testi függőség: a szervezet sejtjei jól vagy rosszul is csak akkor képesek ellátni funkciójukat, ha az adott anyaghoz jutnak /drog, alkohol/.

A kábítószer esetében csak néhány szerrel kapcsolatban alakul ki.

A drog romantikája: Minden tiltott dolognak, így a kábítószernek is van romantikája. Egy olyan látásmód, amely kisebbnek akarja látni a probléma veszélyét, mint ami a valóságban van. A mostani lázadó, a szülői, tanári stb. tekintélyt nem elfogadó tinédzser generáció a tiltásokból, intésekből csak a drog pozitív hatásait hallja meg /vagy akarja meghallani/, és nem azért kezdenek el kábítószerezni, mert 30 éves korukban akarnak meghalni.

Ezért a megelőzésben a legfontosabb feladat nem a tiltás, hanem a tárgyilagos tájékoztatás.

Borsy Béla főápoló

Alkohol Detoxikáló Állomás

KÁBÍTÓSZER-FOGYASZTÁS OKOZTA TÜNETEK

Pszichés /lelki/ tünetek:

idegesség, feszültség, belső nyugtalanság • depresszió, levertség, letargia • pesszimista hangulat, reménytelenség, kedvetlenség • közömbösség, közöny, passzív magatartás • bőbeszédűség, közlékenység, hangos beszéd, barátkozási hajlam • ok nélküli örömkítőresek, nevetés, jókedv • túlérzékenység, minden ok nélküli ingerlékenység, izgatottság • a figyelem és koncentrációképesség zavara • feledékenység, megbízhatatlanság • indokolatlan fáradtság, gyors kimerülés, a teljesítőképesség indokolatlan csökkenése illetve ingadozása • alvászavarok: aluszékonyság vagy álmatlanság • ok nélküli veszekedés, agresszivitás • térben és időben való tájékozatlanság /a kábítószerek 90%-a nem tudja, milyen nap van, 70-80%-a nem tudja, milyen hónap van, 20%-a nem tudja, milyen év van/. • Túl sok, gyakran összefüggéstelen vagy egy témához rögzülő, attól el nem téríthető beszéd • Indokolatlan, rohamokban jelentkező félelemérzés • Öngyilkosságra való készítés /pl. üldöztetési mánia/ • Hallucinációk, víziók, deperszonalizáció • A tényektől való függetlenné válás, derealizáció, téves eszmék

Testi /fizikai/ tünetek:

Ismeretlen eredetű tüszúrások, illetve a bőrön látható egyéb elváltozások /pl. kis terjedésű véraláfutások, a bőr elszíneződése/ • beesett arc, kimélyültebb szemgödör • a pupillák szűkebbek vagy tágabbak, mint általában • az arc bőre hamuszürke vagy sápadt, esetleg kékesen elszíneződött • szájszárazság • ok nélkül jelentkező orrfolyás, szemkönnyezés, hasmenés • étvágytalanság, amihez gyakran társul hányinger, erős fogyás • túlzott érzékenység külső ingerekkel – zaj, fény, fájdalom – szemben • szédülés, járás bizonytalanná válása, de nincs alkoholszaga • szívpanaszok /szívzsúrást/, pulzus lassúbbá, vagy gyorsabbá válik • fogazat ápolatlan, elromlik

Magatartásbeli változások:

a korábban meglévő érdeklődés csökkenése • a tanulási eredmények hirtelen, lényeges rosszabbodása • a családon belüli kapcsolatok romlása • terv és cél nélküli szabadságra való törekvés • korábbi életmód, szokásainak megváltozása • környezethez való alkalmazkodás romlása • saját maga és ruhája elhanyagolása • börtetoválás • zárkózottság, az új barátok titkolása

Gyanút keltő használati tárgyak:

ezüstpapír-darabkák /hasis, marihuána, LSD csomagolóanyaga/ • színes kékeslila tabletták, nem gyári készítésűek • kockacukor-darabkák • injekciós tűk, fecskendők, véres vatta stb. • a háztartásban szokatlan tárgyak felbukkanása /pl. levélmérleg/ • kanál, melynek az alján látszik, hogy sokat volt tűz fölött • kifacsart citromhéjak vagy citromos flakonok /heroinnal/ • üres, vagy kitöltött orvosi receptek • ismeretlen eredetű gyógyszerek

A magzatot károsító kábítószerek:

Ópiátok – ha a terhesség alatt a kismama ópiátot szed, gyermeke születéskor ópiátfüggő lesz • Marihuána és hasis – a magzatot károsítja • LSD – ha a terhes nő szedi, a magzat csaknem mindig súlyos agyi fejlődési zavarral születik meg /vízfejűség, fejletlen agyvelő/

AZ ÁPOLÁSI EGYESÜLET EGY ÉVE

A Magyar Ápolási Egyesület 1989. május 20-án alakult a Magyar Kórhákszövetségen belül működött Ápolási Szekció jogutódjaként. Működése kiterjed Magyarország területére, valamint azon országokra, melyek ápolói szervezeteivel hivatalos kapcsolatban áll. Az Egyesület a magyar egészségügyi szakdolgozóknak az Ápolók Nemzetközi Tanácsa (ICN) által hivatalosan elfogadott képviselője. Részt vesz az Európai Kutatónővérek (WENR) és az Európai Tanács Állandó Nővérbizottságának (PCN) munkájában.

AZ EGYESÜLET CÉLJA:

Az ápolás/gondozási munka és az ápolás/gondozást végzők megbecsülésének, társadalmi rangjának emelése, az ápolói hivatás vonzóvá tétele.

Az egészség építésének, megőrzésének, helyreállításának segítése az ápolási, gondozási munka révén.

Részvétel az egészségpolitika alakításában.

Az ápolók szakmai és etikai érdekeinek képviselete.

Az ápolás/gondozás elméleti oldalának fejlesztése, az eredmények alkalmazása az ápolás/gondozás gyakorlatában.

Társadalmi vélemények közvetítése az egészségügyi és szociális szolgálat irányítói felé.

Az ápolás/gondozás méltó erkölcsi és anyagi megbecsülésének elérése a társadalomban.

FELADATA:

A fenti cél érdekében az ápolási/gondozási szolgálat minőségének hatékonyságának növelésében való részvétel az oktatás, nevelés, szervezés, vezetés tudományos kutatás eszközeivel.

A magyar nép egészségi állapotának javítását célzó hosszú távú társadalmi programok végrehajtásában való közreműködés.

TAGJAI MINDAZOK:

Akik az egészségügyi szolgálat bármely területén az egészség építése, megőrzése, helyreállítása érdekében fejtik ki tevékenységüket, akik céljaival egyetértenek, feladatainak

végrehajtásában támogatni képesek. Pártoló és tiszteletbeli tagok lehetnek azok a hazai és külföldi magánszemélyek és szervezetek, akik az ápolás fejlődését elősegítő jelentős közéleti tevékenységet folytatnak, az Egyesület működéséhez kiemelkedő anyagi és szakmai, vagy egyéb támogatást nyújtanak.

SZERVEZETE:

Az Egyesület legfőbb szerve a Közgyűlés, mely évente ül. Két közgyűlés között legfőbb döntést hozó testület a választmány. Az Egyesület munkáját az országos elnökség irányítja, melynek végrehajtó szervezete a megyék képviselőiből álló vezetőség. A megyékben és intézményekben helyi szervezetek működnek.

Az Egyesület képviselője a mindenkor elnök, távollétében az alelnök.

Az Egyesület Állandó Bizottságai a Felügyelő, a Gazdasági, az Etikai és az Érdekképviseleti Bizottság.

SZAKMAI SZEKCIÓK:

A tagok speciális szakmai érdeklődése alapján több szekció jött létre: Ápoláskutatói, Dialysis, Alapellátási, Diplomás Ápoló Hallgatói, Audiológiai, Szülésznői, Onkológiai, Stomatoterápiás, Dentálhygiénés Asszisztensi, Szakoktatói, Foglalkozás Egészségügyi Ápolói, AIDS, Szociális Otthoni Szakápolói, Epidemiológiai, Képalakító-diagnosztikai, Fizioterá-

piás Szakasszisztensi, Járóbeteg szakellátási, Geronto-rehabilitációs. A szekciók száma igény szerint folyamatosan bővül.

AZ EGYESÜLET ÉVENTE

ISMÉTLŐDŐ

FŐBB RENDEZVÉNYEI:

Küldöttközgyűlés

Válaszmányi Ülés

Egészségügyi Szakdolgozók Országos Tudományos Kongresszusa (társrendező)

Ápolók Nemzetközi Napja, melynek keretén belül az egészségügyi miniszter kiténtetéseket ad át az Egyesület által javasolt ápolóknak.

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Az Egyesület együttműködik mindazon kormányzati és „nem kormányzati” (NGO) szervezetekkel, melyek az egészségügyi szolgálat működésében érdekeltek. Képviselet az ápolókat az Egészségügyi Minisztérium, az Egészségügyi Dolgozók Demokratikus Szakszervezete, az Egészségbiztosítási Pénztár, a Nemzeti Szakképzési Intézet, az Országos Közoktatási és Értékelési és Vizsgaközpont, valamint a Nemzeti Egészségfejlesztési Intézet felé. Részt vesz az egészségügyi fejlesztést célzó nemzetközi projektekben.

SZAKMAI

ÉRDEKKÉPVISELET:

Az elmúlt években intenzíven részt vettünk a „Nemzeti egészségmegőrző program”, illetve az „Egészségügyi rendszer megújítását” célzó cselekvési programban, majd a „Közalkalmazottak jogállásáról szóló törvénytervezet” előkészítésében, illetve az Országos Képzési Jegyzék felülvizsgálatában. Foglalkoztunk a szülésznőképzés főiskolára való emelésével, a minőségbiztosítás kérdésével, az ápoló szerepével a családvoszi rendszerben, illetve az otthonápolás rendszerének és működésének kialakításával, vala-

mint meghívást nyertünk a Népjóléti Minisztérium Érdekegyeztető Fórum tagjai sorába.

Az Egyesület befolyásolja az ápolóképzést a tananyagok véleményezésével, azok készítésében való részvétellel. Részt veszünk a szakértői és szaknácádói névjegyzékbe jelentkezők, valamint a szakmai pályázatokra jelentkezők pályázatainak elbírálásában, a Tankönyvbizottságban, valamint az egészségügyi miniszter által kinevezve az Egészségügyi Szakképzési és Továbbképzési Tanács, valamint az Egészségügyi Szakképzési és Továbbképzési Bizottság munkájában.

Az ápolást érintő törvények és rendeletek előkészítésében az Egyesület aktívan részt vesz.

A Magyar Ápolási Egyesület elnyerte a „kiemelten közhasznú szervezet” címet, melyről 2000. január 12-én kiadott Fővárosi Bírósági Végzés tanúskodik.

Itt szeretném felhívni minden munkatársam figyelmét a SZJA 1%-ának felajánlására az egyesület javára.

Adószám: 19623317-1-43

Az így befolyt összeg nagy részét továbbképzésekre (kreditpontot érő) használjuk fel.

A kiemelten közhasznú státusz számos kedvezményt jelent az Egyesület támogatói, szponzorai számára.

A Magyar Ápolási Egyesület taglétszáma 2000-ben meghaladta a 13 000 főt országos viszonylatban, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye áll az élen (lásd az Ápolásügy 2000/5 számát). Intézmények közül a Jóna András Megyei Kórház helyi szervezete közel 900 taggal vezeti a rangsort.

CÉLUNK:

Az ápolás/gondozás területén dolgozó valamennyi munkatársunk legyen az Egyesület tagja és dolgozzunk együtt egymásért.

Borsy Béla főápoló

MÁE. megyei gazd. vezető

MÉGIS KÉTEZERBEN KEZŐDÖTT AZ ÚJ ÉVEZRED?

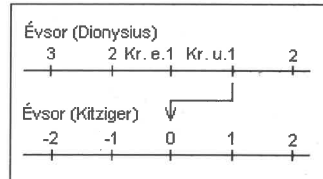
Noha 1999. végén egyszer már megünnepeltük az ezredfordulót, sokak szerint ezt inkább 2000. végén kellett volna tennünk. *Ponori Thewrewk Aurél* csillagásztörténész szerint ezt a kérdést nem is olyan egyszerű eldönteni.

Az évezred-vita története több mint háromszáz évre nyúlik vissza. Már 1700 előtt is heves vita zajlott akörül, hogy a 18. század 1700-ban vagy 1701-ben kezdődik-e. Ekkor nem született döntés – született viszont a 19. század kezdetén – mondta a stop! kérdésére válaszolva a neves csillagásztörténész. 1801. január 1-én ugyanis felfedezték a Mars és a Jupiter között egy bolygót (most már tudjuk, hogy ez a Ceres volt, a két bolygó között található kisbolygó-övezet legnagyobb tagja), és erről a felfedezésről gondolták úgy, hogy az új évszázad kezdetét jelenti. Ám sokan ezzel sem értettek egyet: többek között *Goethe* is az 1800-as évet tekintette a 19. század kezdő évének.

A huszadik század kezdetét jelentő napot Németországban Vilmos császár rendelete alapján 1900. január 1-re tették. Ezt a dátumot azért kellett rendeletben meghatározni, mert a 19. század közepe táján napvilágra került döntő érvek új megvilágításba helyezték a vitát, amely így elég heves lett. Német kronológusok *Kitzinger* vezetésével kiigazították Krisztus születésének időpontját. Kiderült, hogy a 6. században élt *Dionysius Exiguus* római apát helytelenül állapította ezt meg. Az időszámításunk kezdetét jelentő esemény időpontját római I-gyel jelölte, mivel a római számok között nem létezett, nem

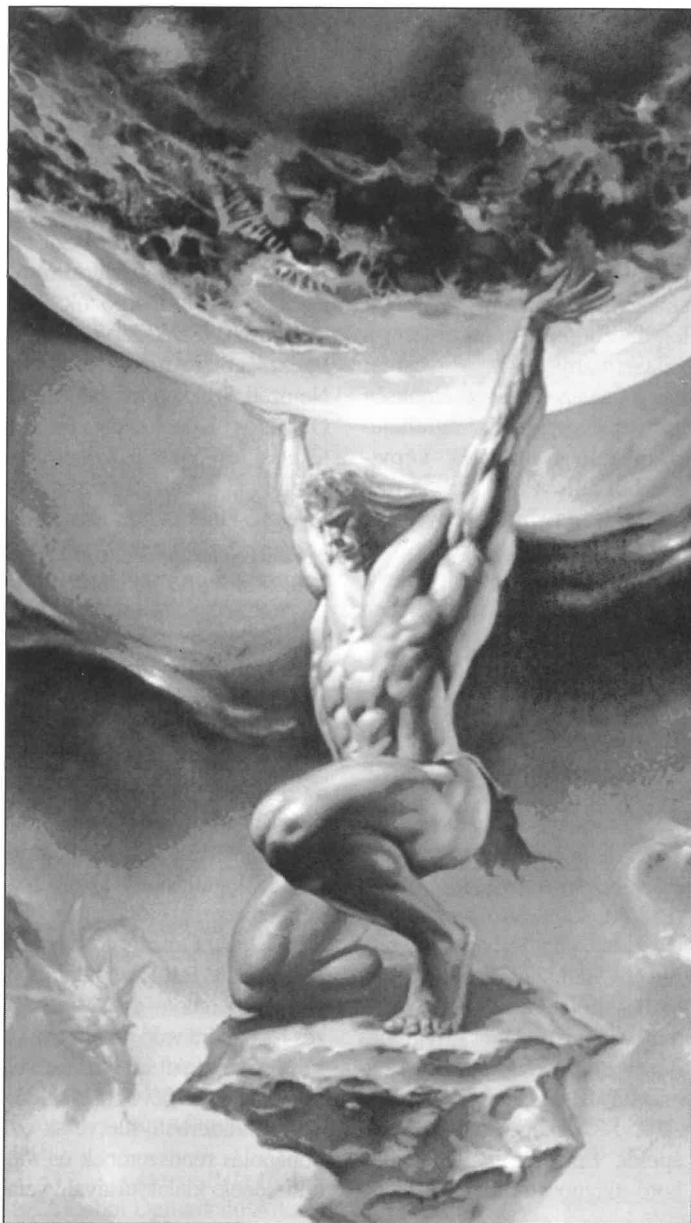
létezik a nulla. Az időegyeses kezdőpontja tehát nem a nulla, hanem az egyes lett, és ezért egy év, amely a nulladiktól az első évig tartó volna, kima-

radt. Eszerint Jézus első születésnapját a Kr. u.-i második évben ünnepelhette volna. *Dionysius* hibáját kijavítandó a kronológusok a nulladik évet a Kr. e. 1-re tették, egy évvel a valódi kezdőpont elé, azért, hogy a használt évszámok ne változzanak. Így viszont egy plusz év beiktatódott, mivel mi az egész Dio-

nysius szerinti időegyesest hozzáigazítottuk a valódi számegetyeshez. Ezért ünnepelte jogosan az egész világ tavaly, azaz 2000. január 1-re virradóan az ezredfordulót, mivel valójában minden évszámhoz egyet hozzá kellene adnunk ahhoz, hogy a valódi, a nullaponthoz (*Dionysius* szerinti egyhez) viszonyítva adjuk meg az évek száma.

A kezdőpont viszont (a 0. év) Kr. e. 1 lett, mely viszont a Krisztus születése előtti események évszámát befolyásolja: Kr. e. 2 a mostani időegyes szerint -1. Sokáig *Ponori Thewrewk Aurél* is a 2001-es évezred-kezdésben hitt, mivel meggyőzőnek tartotta a három, egyenként ezer pénzérmét tartalmazó zsák példáját. Az első zsákban az utolsó pénzérme az 1000-ik, a második zsákban lévő első pénzérme a 1001-ik, és így tovább. Ám a *Walter F. Wislicenus* német csillagász-kronológus 1905-ös kiadású *Der Kalender* című művében olvasható érvelés meggyőzőbb. *Wislicenus* állítja többek között azt, hogy ha visszatérünk a 0-val kezdődő időtengelyhez, akkor az 1800, 1900, azaz a két 0-val végződő évek nem az évszázadok végét, hanem a kezdetét jelentik. Ha tehát valakinek azonban jobban tetszik a 2001. január 1-i évezred-váltás, szíve joga azt tekinteni a neves napnak, ám ne hivatkozzon a matematikai és a csillagászati kronológiára.

Pájinkás János

HÓTMAGYAR MESKETE SZABOLCSI NÉPMESE ALAPJÁN

A Pájinkás János a XX. század, azon belül a kommunizmus történetének tündérmesébe fordított mása, költői, szívszorító paródiája.

Ebben a világban az elvarázsolt erdő és a tanácsháza békésen megfér egymás mellett, a sárkányok le akarják venni az égről a napot. Pájinkás János legyőzi a sárkányokat, a zsírjukat szappangyárban dolgozza fel. Kínával kereskedik. Pájinkás János

feltalálja az emberi kultúra legnagyobb „vívmányát”, a sőt, feltalálja a „vakút”, a vonatot, a vasgyártást, az acélipart, közben legyőzi a vasorrú bábát és a szárnyas farkast, végül elveszi a cár leányát feleségül. A nép föl-láza, Pájinkás Jánost párttitkárrá választják, és az eredeti, Ámi Lajos-féle népmesei boldog befejezés: „és még ma is párttitkár, ha azóta le nem váltották”.

Kárpáti Péter

PÁJINKÁS JÁNOS

Elment a cárhoz; azt mondta: héj, cáruram, őrást le van a világ csehesedve, de én azt kifundáltam mindet, hogy kell az ország jóvára tenni, hát jöjjön, dolgozzunk, maga nagy hájas burzsuj.

– állom és forradalom –

Ámi Lajos – Horváth László Attila

Pájinkás János – Egyed Attila

Nénnye – Zubor Ágnes

Annya – Sándor Júlia

Apja – Gyuris Tibor

Nemtudomka – Avass Attila

Cár – Hetey László

Gizella – Szabó Márta

Raszputyinka – Róbert Gábor

Vényasszony – Varjú Olga

Tehóm és Behóm – Petneházy Attila és Tóth Károly
valamint katonák, sárkányok, virágok

Dramaturg: Faragó Zsuzsa

Zeneszerző: Dévényi Ádám

Zenei vezető: Kazár Pál

Díszlettervező: Néder Norbert

Jelmeztervező: Kárpáti Enikő

Súgó: Apjok Rodica

Ügyelő: Kovács István

Segédrendező: Tucker András

Rendező: Simon Balázs

Próbakezdés: 2000. december 21-22.

Folytatás: 2001. január 3.

Bemutató: 2001. február 17.

A NYÍREGYHÁZI MÓRICZ ZSIGMOND SZÍNHÁZ februári műsora

1., csütörtök	19.00	Halleluja	Művész Stúdió, bérletszünet
2., péntek	10.00	Árgélus királyfi	VMK Színházterem, bérletszünet
	14.00	Árgélus királyfi	VMK Színházterem, bérletszünet
3., szombat	19.00	Anconai szerelmesek	VMK Színházterem, bérletszünet
6., kedd	19.00	Én és a kisöcsém	VMK Színházterem, bérletszünet
7., szerda	19.00	Anconai szerelmesek	VMK Színházterem, Bessenyei-bérlet
8., csütörtök	19.00	Anconai szerelmesek	VMK Színházterem, Vasvári-bérlet
9., péntek	19.00	Anconai szerelmesek	VMK Színházterem, bérletszünet
10., szombat	19.00	Anconai szerelmesek	VMK Színházterem, bérletszünet
16., péntek	19.00	Pájinkás János	VMK Színházterem, nyilvános főpróba
17., szombat	19.00	Pájinkás János	VMK Színházterem, Bemutatóbérlet
20., kedd	19.00	Pájinkás János	VMK Színházterem, Benczúr-bérlet
21., szerda	19.00	Pájinkás János	VMK Színházterem, Déryné-bérlet
22., csütörtök	19.00	Pájinkás János	VMK Színházterem, Hevesi-bérlet
23., péntek	19.00	Pájinkás János	VMK Színházterem, Vörösmarty-bérlet
27., kedd	14.00	Anconai szerelmesek	VMK Színházterem, Arany-bérlet
	19.00	Anconai szerelmesek	VMK Színházterem, Széchenyi-bérlet
28., szerda	14.00	Anconai szerelmesek	VMK Színházterem, Csiky-bérlet
	19.00	Anconai szerelmesek	VMK Színházterem, Kossuth-bérlet

A Halleluja című előadás

a Matáv színházi esték keretében kerül megrendezésre.

VMK Színházterem, VMK Kamara –

Nyíregyháza, Szabadság tér 9.

Művész Stúdió – Nyíregyháza, Bethlen G. u. 14.

Jegyiroda: Nyíregyháza, Országzászló tér 6. Tel.: 42/310-360.

Most aztán végérvényesen megkezdődött a harmadik ezer. Az emberiség nagy része ugyan letudta az évezred-, évszázad-, évtizedváltást egy évvel ezelőtt, de voltak, akik most ünnepeltek. Végsősoron mindegy. Az idő sajnos nem megállítható gépezet, így is, úgy is kezdjük a dátumozást.

Újév – új miniszter és a szokásos várakozások. Majd meglátjuk. Mikola István nagy energiával látott neki a rendcsinálásnak. De ez mindig így volt, és gyanítjuk, ezután is így lesz. Most talán mások lesznek a prioritások, és talán megkezdődik egy lassú felemelkedés is.

A minimálbér emelése erőfelé mutat. Biztos, hogy kezdetben bérfeszültségek is lesznek, de az is biztos, hogy a későbbi differenciálás elképzelhetetlen az alkalmazotti minimumbér megemlése nélkül.

Megint az adófizetések évadját éljük. Nem örömteli cselekedet lesz, az biztos. Mindenesetre március 20-ig rendelkezniünk kell adónk egy + egy százalékának sorsáról is. Lapunk más helyén közöljük a kórházban működő egyesületek és alapítványok listáját. És mindenkit arra kérünk, hogy ne feledkezzenek el a kórházunkban működő Kamillánusokról sem.

A tél eddig kegyes volt hozzánk, és remélhetőleg így lesz ez a még hátralévő télidőben is. Elmondhatjuk hát, hogy ez az évezred is jól kezdődik. Csak aztán ne veszítsük el a vámon, amit most a réven (fűtésen) megspóroltunk.

Január van, és a KÓRLAP idei első száma is megjelenhetett.

Jó olvasást kívánunk.

A szerk.

„Jósa András Kórház Szociális Csoportjának

Köszönöm a Szociális Csoport dolgozóinak, hogy rám is gondoltak, és küldtek karácsonyra élelmiszercsomagot, melynek nagyon örültem, számomra is segítséget jelent.

Ez év május 1-én volt 20 éve, hogy nyugdíjas, és 78 éves vagyok. Sajnos fáradt, beteg vagyok, de el kell viselni, ha megértem. Ezért is köszönet a Jó Istennek és a segítő kezeknek és a volt Munkatársaknak. Szeretettel gondolok mindnyájukra, további munkájukhoz sok sikert és egészségben gazdag új évet kívánok.

Nyíregyháza, 2000. december 26.

Horváth Dezsőné, kórházi nyugdíjas”

AZ ORVOSI SZAKIRODALOM MÚLTJA

Magyarországon Corvin Mátyás halálától a XVIII. század utolsó harmadáig szervezett hazai orvospépzésről nem beszélhetünk. Kivételesnek mondhatók a XVII. században az erdélyi főiskoláknak azon törekvései, hogy a külföldi egyetemekre készülő diákokat elemi orvosi ismeretekre oktatták. Ascanius Mihály orvosdoktor, I. Rákóczi György orvosa pld. a gyulafehérvári Akadémián, vagy a híres Pápai Páriz Ferenc a nagyenyedi kollégiumban igyekezett pótolni a hiányzó orvospépzést.

Az első nyilvános akadémia jellegű orvospépző iskola a mai Magyarország területén csak 1769-ben Egerben jön létre gróf Esterházy Károly egri püspök kezdeményezésére. Ugyanebben az esztendőben alakul meg Nagyszombaton Mária Terézia királynő leirata alapján a Pázmány Péter által alapított egyetemen az orvostudományi kar.

A XVIII. század közepéig számottevő magyar orvosi irodalomról alig beszélhetünk, kivétel az 1690-ben megjelent „Pax corporis” Pápai Páriz Ferenc műve, az orvostudomány első enciklopédikus jellegű magyar nyelvű összefoglalása.

A XVIII. század utolsó évtizedei a könyvtárügy fejlődésé-

ben határkövet jelentenek. A megelőző időszakhoz képest az újrakezdés, a XIX. századhoz viszonyítva pedig az alapozás korszaka. Mátyás Corviniája óta ugyanis, ha volt is számottevő gyűjtemény, szétszóródott vagy teljes egészében idegen országba került. Az orvosi könyvekben páratlanul gazdag XVI. századi Zsámboki-gyűjtemény már Zsámboki János életében a bécsi Nationalbibliothek tulajdonába jut. A többi jelentősebb orvosi és természettudományos anyaggal rendelkező gyűjtemény alapítása már a XIX. század elejére esik. A gyűjtők: Gyarmathi Sámuel, orvos és zilahi főiskolai tanár, Sándorfi József, Bihar megyei főorvos, Pathi Nagy Sámuel, komáromi orvos, Dorics István, a tiszai kerület rendes főorvosa és Schuster János, a pesti orvosi kar kémikusa. Az első közkönyvtár a Rókus-kórházban az 1840-es években alakul, az 1837-ben létesült Pest-Budai Orvosegyesület is csak 1840-ben rakja le könyvtárának alapjait Stessel (Szelényi) Lajos bécsi magyar orvos 1500 orvosi könyvének adományozásával. Ugyanebben az évben nyitja meg kapuit az Orvosi Könyvtár.

Dr. Fábiánné B. Ibolya
könyvtáros

A SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT JÓSA ANDRÁS KÓRHÁZ LAPJA

Felelős kiadó:
dr. Séra Gyula
főigazgató

A szerkesztőbizottság:
dr. Exterdéné
Zsurkai Ilona,
dr. Fazekas Imre,
Veress Tamásné
B. Mikula Edit

Szerkesztő:
Vitéz Péter

Felelős szerkesztő:
Berkai Antal

Fotók:
Racsó Tibor
Harasztosi Pál

Tördelőszerkesztő:
Simon Gabriella

Olvasószerkesztő:
F. Sipos József

Korrektor:
Halcsák Erzsébet

Hirdetésfelvétel:
Nyíregyháza,
Szent István u. 49.
Tel.: (42) 410-306

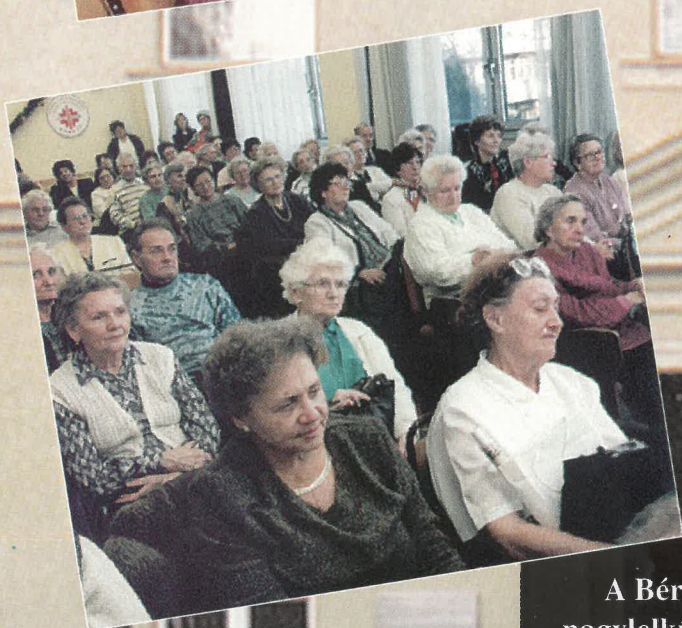
E-mail:
korlap@freemail.hu
korlap@interware.hu

A szerkesztőség címe:
4400 Nyíregyháza, Szent
István u. 49.
Tel.: (42) 410-306,
(30)2651-203

Nyomdai munkálatok:
Tóth Nyomda, Nyírtelek

ISSN 1419-5569

**LAPUNKAT AZ
OBSERVER SZEMLÉZI**

A Béres Alapítvány
nagylelkű támogatásának
köszönhetően minden
nyugdíjas vendégünknek
Béres cseppel
kedveskedhattünk.

CSENDÉLET ÜNNEPEKBEN

Csoma Ibolya, traumatológia

Földházi Péter és
Mizsák József, műtősi fiúk

Balogh Ildikó,
baleseti sebészet

Dorohonic Evelin, krónikus belgyógyászat

Jaksi Jánosné és Kovács Sándorné, baleseti sebészeti iroda